

Polityka administracyjna wobec obszarów wiejskich – wybrane zagadnienia w formie syntezy (UKSW)

Autorzy opracowania:

Dr Radosław Mędrzycki

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Wydział Prawa i Administracji

Zagadnienia badane w ramach projektu „Smart Villages” (Inteligentnych [Nowoczesnych] Wsi) są niezwykle różnorodne, dotyczą bowiem licznych aspektów życia mieszkańców polskiej wsi, poczynając od wizji znaczących usprawnień w rolnictwie, poprzez procesy informatyzacji i automatyzacji, a skończywszy na aspektach socjologicznych i prawnych. Ich wspólnym mianownikiem jest koncepcja inteligentnej wsi, która bazuje na wytwarzaniu nowej jakości w poszczególnych obszarach życia społecznego. Jednak jej wdrożenie nie jest możliwe „z dnia na dzień”, dlatego potrzebna jest długofalowa polityka administracyjna jednostek samorządu terytorialnego, która w swoich celach będzie uwzględniała komponenty Smart Villages oraz przewidywała właściwe środki ich realizacji.

Współcześnie, na mocy prawa powszechnie obowiązującego, władze jednostek samorządu terytorialnego różnych stopni zostały obowiązane lub uprawnione do przyjmowania dwudziestu pięciu rodzajów dokumentów planowania w podstawowych obszarach zadaniowych takich jak pomoc społeczna, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, infrastruktura, ochrona środowiska, planowanie przestrzenne. Ogólnym aktem planowania w jednostkach samorządu terytorialnego (gminach i województwie samorządowym) jest strategia rozwoju. Nie ma ona w gminach charakteru obowiązkowego. Brakuje również przepisów, które wprost ujmowałyby ją jako nadrzędny akt planowania stojący na szczycie hierarchii, nad innymi, dziedzinowymi aktami planowania, jednak wykładnia istniejących norm każe widzieć ją jako akt wyjściowy, spajający średniookresowe cele planistyczne w jednostce samorządu terytorialnego oraz między samorządem województwa a jednostkami stopnia gminnego z jego obszaru. Harmonizacja między strategiami wojewódzką a gminnymi jest wymagana prawem. Na gruncie elementów polityki administracyjnej powinna przejawiać się istnieniem ustaleń i zaleceń, które winne być wzięte pod uwagę przez gminy z obszaru województwa w procesie formułowania własnych strategii rozwoju. Wyniki badań wskazują, że to właśnie strategia rozwoju jest odpowiednia, aby stać się podstawowym elementem planowania realizacji koncepcji Smart Villages w województwie samorządowym oraz gminach wiejskich.

Analiza elementów polityki administracyjnej wobec obszarów wiejskich z uwzględnieniem zasady partnerstwa społecznego i ich uwarunkowania prawne wskazała jednocześnie, że ustawowym *novum* w zakresie procedury ustanawiania strategii rozwoju jest wymóg uwzględnienia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegający na połączeniu planowania osiągnięcia określonych celów społeczno-gospodarczych z polityką przestrzenną danej jednostki samorządu terytorialnego.

Przyjęcie rozwiązań Projektu „Smart Villages” w strategiach rozwoju (województwa i gmin wiejskich) powinno być owocne, również z tego powodu, iż przygotowanie strategii wymaga

uwzględnienia szerokich konsultacji społecznych (zasada partnerstwa społecznego), co może niwelować ewentualne późniejsze konflikty społeczne.